

דבר שמלאכתו לאיסור, לצורך שימוש בגופו למלאכת היתר, מותר לטלטלו.

אביי מקשה על דברי רבה: אייתיביה אביי לרבה, שנינו בברייתא, מדוכה – כלי גדול לכתישת שום ומלאכתו לאיסור, אם יש בה שום, מטלטלין אותה אגב השום, ואם לאו אין מטלטלין אותה, ומסתימת הברייתא שלא חילקה, משמע שאפילו לצורך גופה כגון לישב עליה, אסור לטלטלה, וכיצד התרת כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו. מתרץ רבה: אמר ליה רבה לאביי, הא מני – ברייתא זו, כשיטת מי היא, כשיטת רבי נחמיה היא, דאמר, אין כלי נפיל אלא לצורך תשמישו המיוחד לו ולא לשאר תשמישים, ואפילו כלי שמלאכתו להיתר, ולכן אסרה הברייתא טלטול המדוכה לצורך תשמיש היתר, שאינו תשמישו המיוחד לו. אך אין הלכה כמותו אלא כחכמים המתירים לטלטל כלי לכל צורך, ומותר אף לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו.

אביי מוסיף להקשות על רבה: אייתיביה אביי לרבה, שנינו במשנה (בצה יא) (בית שמי אומרים, אין נוטלין את העלי – כמין יד של עץ גדול ועגול שמכים בו על החיטים שבמכתשת, כדי לקצב – ולחתוך) עליו בשר ביום טוב, לפי שהוא כלי שמלאכתו לאיסור, וביית הלל מותרין משום צורך שמחת יום טוב, ושנינו בברייתא, ושנינו בית שמאי ובית הלל נאמא כבר קצב עליו בשר ושוב אין בו צורך יום טוב, שאסור לטלטלו, שלא התירו בית הלל אלא משום צורך שמחת יום טוב. ומוכח, שכלי שמלאכתו לאיסור אסור אפילו לצורך גופו, ולא כדברך.

מספרת הגמרא: סבר רבה לשנויי ליה – לתרץ לו לאביי, שאף ברייתא זו האוסרת אפילו לצורך גופו, ברבי נחמיה היא, והוא סובר כחכמים המתירים. אבל בין דשמעה להא דאמר רב חיננא בר שלמיא משמיה דרב, שהכל – אף חכמים שנחלקו על רבי נחמיה ומתירים הטלטול אף שלא לצורך תשמישו, מודים בסיפא, ויירי ומזרי – כלי הצבעים, דבין דקפיד עלייהו – שכיון שהאומן מקפיד עליהם שלא יתלכלכו או יתעקמו, מיוחד להו מקום ומקצה אותם בידיהם שלא לטלטלם, ולכן אסורים בטלטול אף לצורך גופם. אם כן, שוב לא נצרך רבה להעמיד את הברייתא כרבי נחמיה, מפני שניתן לומר דהני נמי – שגם אלו העלי והמדוכה, מחמת חשיבותם מיוחד להו מקום, ומפני זה אסורים. אך שאר כלים שמלאכתם לאיסור, מותרים לצורך גופם.

לעיל נחלקו במה שהתירה משנתנו טלטול הקורנס לצורך פציעת אגוזים, שלדעת רב יהודה ההיתר הוא רק בקורנס של אגוזים שמלאכתו להיתר, ולדעת רבה ההיתר הוא אף בקורנס של נפחים שמלאכתו לאיסור. הגמרא מביאה דעות שהמשנה עוסקת אפילו בקורנס שמלאכתו לאיסור והאומן מקפיד עליו: איתמר, רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, קורנס של וחקים – צורפי זהב – שנינו שמונת לטלטלו לצורך פציעת אגוזים, ואף שבעליו מקפיד קצת שלא להשתמש בו למלאכות אחרות, כדי שישאר חלק וראוי לרידוד טסי זהב, מכל מקום אינו מקצה אותו, מפני שיכול לתקנו בנקל על ידי שמכה בו על הסדן ומחליקו. רב שמון בר אבא אמר, קורנס של פשמים – מוכרי בשמים – העשו לשחוק בשמים שנינו במשנתנו ואף שבעליו מקפיד שלא להשתמש בו למלאכות אחרות, כדי שישאר נקי ולא ימאסו הבשמים. ולדעת שניהם ודאי שמונת להשתמש בקורנס של נפחים, שאין מקפידים עליו כלל.

מבאר הגמרא: מאן דאמר – רב שמון בר אבא, הסובר שמשנתנו עוסקת בקורנס דפשמים, ואף שדרך להקפיד עליו, כל שכן שסיבור כן בקורנס דוהבים, שאין מקפיד עליו כל כך, שהרי מתקנו בנקל. אבל מאן דאמר – רבי יוחנן שאמר של וחקים, סובר, שדווקא בשל וחקים נשנה ההיתר, מפני שאינו מקפיד עליו כל כך, אבל דפשמים, קפיד עלייהו.

שנינו במשנה, ואת הפוש ואת הפרפר ב' לתחוב בו. הגמרא דנה בדין טלטול מן הצד: תנו רבנן, פנה – תאנה שלא

נבתשל כל צרכה, שפמנה בתבן כדי שתתבשל בתוכו, והתבן הוא מוקצה, וכן תררה – לחם האפי בגחלים – שפמנה בתבן, ובא ליתלן בשבת, אם מגולה מקצתה, ויכול לאחוז באותו מקצת מבלי שיטלטל את המוקצה, מותר לטלטלה, שאין כאן אפילו טלטול מן הצד, לפי שאינו צריך להגביה את התבן, אלא אחוז במקום המגולה שבפנה ומגביהה, והתבן נשמט ונופל מאליה. ואם לאו, שאינו יכול להוציאה מבלי שיטלטל המוקצה, אסור לטלטלה. רבי אלעזר בן תנאי אמר, אף כשמכוסות הפנה והחררה לגמרי, תוכבין פבוש או פפרבר בתוכן ומוציאים אותן, והן מנעירות מהתבן והגחלים מאליהם, אף שמטלטל על ידי כך את התבן והגחלים, מפני שלדעתו, טלטול מן הצד מותר.

הגמרא דנה מה ההלכה במחלוקת זו. מביאה הגמרא: אמר רב נחמן, הלכה כרבי אלעזר בן תנאי.

מקשה הגמרא: למימרא – האם ניתן לומר דסבר רב נחמן, דטלטול מן הצד לא שמייה טלטול ומותר, והאמר רב נחמן, האי פונא – צנן תלוש שהטמינו בקרקע, והתגלה מקצתו, לחלוצו מהקרקע מלמעלה למטה שרי, כלומר, אם מוטמן באופן שחלקו העליון (הרחב) למעלה, וחלקו התחתון (הצר) למטה, וחולץ חלקו העליון תחילה ואחריו התחתון, מותר, שכיון שראשו הרחב מגולה, נמצא כשחולצו אינו מטלטל כלל את הצד ששביבו. אבל לחלוצו מלמעלה למטה, כלומר, כשהחלק הצד למעלה, וחולץ ומרחיב לצד תחתית הגומא, וחולץ חלקו התחתון תחילה ואחריו העליון, אסור, שכשיטול הצנן שחלקו הרחב מכוסה בעפר, יגביה העפר, והרי אף כשחולצו ממטה למעלה, אינו מטלטל העפר בידו אלא על ידי טלטול מן הצד, ומכל מקום אסר רב נחמן, ומוכח שאוסר אפילו טלטול מן הצד, ואיך פסק כרבי אלעזר בן תנאי המתיר טלטול מן הצד.

מתרצת הגמרא: תדר ביה – חזר בו רב נחמן מהיהא – מדבריו בדין הצנן, ושב והתיר טלטול מן הצד, וכדעת רבי אלעזר בן תנאי.

שנינו במשנה, מחט של יד ליפול פה ב' את הקוץ.

הגמרא מבררת דין טלטול מחט שבורה: שלח ליה רבא בריה דרבה לרב יוסף, ולמדנו רבינו, מחט שניצל תררה – החור שלה, או שניטל עוקצה – החוד שלה, מהו לענין טלטול, האם עדיין נידונה ככלי ומותרת בטלטול לצורך גופו, או שבטל שם כלי ממנה ונעשית מוקצה. אמר ליה רב יוסף, תניתיה – שנינו זאת כבר במשנתנו, מחט של יד מותר לטלה כדי ליפול פה את הקוץ, וכיון שתשמיש הוצאת הקוץ הוא המתירה, וכי מה איכפת ליה לקוץ בין נקובה לבין שאינה נקובה, הרי גם כשאינה נקובה ראויה להוצאת קוץ, ועל כן מותרת היא.

מקשה הגמרא: אייתיביה רבא בריה דרבה לרב יוסף, הרי שנינו במשנה (כלים פ"ג מ"ה), מחט שניצל תררה או עוקצה, מהורה מטמאת כלים, שפקע ממנה שם כלי בכך. ואם כן אף לגבי שבת אינה כלי, ויש לאסרה בטלטול. מתרצת הגמרא: אמר אביי לרבא בריה דרבה, טומאה אשבת קרמית – וכי אתה מקשה מדיני טומאת כלים על דיני טלטול בשבת, הרי אינם שוים, שכדי שכלי יקבל טומאה, כלי מעשה פניני – אנו צריכים שהמעשה הראשון שהיה בו עדיין קיים, ולא שנשבר ויחדו לתשמיש אחר, וכשניטל חור המחט או חודה שוב אינה ראויה למלאכתה הראשונה, ואינה מקבלת טומאה. ואילו לענין טלטול בשבת, מיד דחוי פניני – אנו צריכים רק שיהיה דבר הראוי לתשמיש, והא נמי – ואף מחט זו, תויה למשקלא – עדיין ראויה לטול פה קוץ.

רבא חולק על אביי: אמר רבא, מאן דקמותיב – מי שהקשה על רב יוסף שהתיר טלטול המחט, שפיר קמותיב – יפה הקשה, מפני שמה דלענין טומאה, מחט זו לאו מנה – וכלי הוא, מכך יש ללמוד שלענין שבת נמי לאו מנה הוא – גם כן אינה נחשבת לכלי ואסור לטלטלה, שאין לחלק בין טומאה לשבת.

הגמרא מקשה על רבא שהשוה שבת לטומאה: מיתיבי הרי שנינו

המשך ביאור למס' שבת ליום ראשון עמ' א

1 בברייתא, מחט, בין נקובה, ובין שאינה נקובה, מותר לטלטלה
 2 בשבת, ולא אמרו שנקובה נחשבת כלי יותר מאינה נקובה, אלא
 3 לענין טומאה בלבד. והבינה הגמרא, שכוונת הברייתא 'אינה נקובה'
 4 למחט שניטל חורה, ולטומאה בטל ממנה שם כלי, ואילו לגבי שבת
 5 מותרת בטל טול. והרי זה כדברי רב יוסף ואביי, ולא כדברי רבא
 6 שהשווה שבת לטומאה.
 7 מתרצת הגמרא: תרגמא [-העמיד וביאר] אפיי את הברייתא אליפא
 8 דרבא - לדעת רבא, בגולמי עסקינן - הברייתא עוסקת בגולמי
 9 מחטים שעומדות להנקב, ואם כן נקובה נגמרה מלאכתה, ואינה
 10 נקובה לא נגמרה מלאכתה. ולכך חילקה הברייתא, שלענין טומאה
 11 אינה נקובה אינה נחשבת כלי, שאינה בכלל 'כלי מעשה' האמור
 12 בתורה (במדבר לא נא), שמשמעו שנגמר כל מעשהו. אך לענין שבת, אף
 13 מחט שאינה נקובה מותרת בטל טול, מפני שזימנין דמימלך עליהו

14 ומשוי להו מנא - שלפעמים נמלך עליהן שלא לנקבן ומחשיבן
 15 לעשותן כלי כמות שהן לנטילת קוץ, ולענין טלטול בשבת די בכך
 16 להחשב כלי. אבל היכא [-היכן] דניטל חררה או עוקצה, אדם
 17 זורקה לבין הגרוטאות [-שברי מתכות], ובטל ממנה שם כלי לגמרי
 18 ואסורה בטל טול, וכדברי רבא.
 19 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים האם מדין הוצאת קוץ בשבת יש
 20 ללמוד להתיר תיקון גוף האדם: אפויי ינוקא - כשתינוק נולד
 21 מתפרקים אבריו, ומחליקם ביד ומיישבם על מקומם, רב נחמן
 22 (אסיר) [אמר], מפני שדומה למתקן, ורב ששת שרי - התיר.
 23 רב נחמן מביא מקור לדבריו: אמר רב נחמן, מנא אמינא לה -
 24 מהיכן למדתי דבר זה שאמרתי שיש איסור בתיקון גוף האדם, דתנן
 25 - ששנינו במשנה (להלן קמז), אין עושין

שבת דף קכג עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום ראשון) קנא

שחוחכים בו קורות, ויתר של מחרשה – כלי גדול העשוי כסכין שבו
עושים התלם, מפני שמקפיד עליהם מחשש שיפגמו, ומיוחד להם
מקום, שאינם ראויים למלאכה אחרת.

נמרא

הגמרא מביאה דוגמאות נוספות לכלים שמקפיד עליהם: אמר רב
נחמן, האי איבלא דקצרי – כלי נחושת של כובסים מנוקב כנפה
שמוזלפים בו מים על הבגדים, כיתר של מחרשה דמא, ואסור
לטלטלו. אמר אביי, תרבא דאושכפי – סכין של רצענים, וסכניא
דאשכבתא – סכין של איטליו שהקצבים מקצבים בו בשר, וסכניא
דנגרי – גרזן של נגרים, כיתר של מחרשה דמא, ואסור לטלטלו,
מפני שהם עלולים להפגם, ומקצה אותם בידיהם, שלא להשתמש
בהם בשבת.

הגמרא מביאה ברייתא המבארת סדר השתלשלות גזירת טלטול
כלים: תנו רבנן, בראשונה, בימי נחמיה בן חכליה בבית שני, שהיו
העם מקילים באיסורי שבת, וגזרו חכמים לאסור טלטול כל הכלים,
כגדר להחמיר באיסורי שבת, היו אומרים, שלשה כלים בלבד
ניטלין בשבת, מקצוע של דבילה – אימל לחיתוך דבילה, וזוחמא
ליסמך של קדרה – כף גדולה שמסלקים בה זוחמת התבשיל
שבקדירה לצדדים, וסכין קמנה שעל גבי שלחן שבה חוחכים להם
ובשר ואוכלים, משום שבשלש אלו משתמשים תדיר. לאחר מכן,
כשראו חכמים שחזרו העם להזהר קצת באיסורי שבת, התיירו
מקצת. וכשנזהרו העם יותר, חזרו חכמים ותיירו עוד. וכשנזהרו
יותר חזרו ותיירו עוד. ושוב חזרו ותיירו היתר כולל, עד שאמרו,
כל הכלים ניטלין בשבת, חוץ מן מסר הגדול ויתר של מחרשה.
מבררת הגמרא: מאי התיירו ותיירו ותיירו ותיירו – מהו
ההיתר שהתירו בכל פעם. משיבה הגמרא: אמר אביי, בהיתר
הראשון התיירו דבר שמלאכתו להיתר, לטלטלו בשבת לצורך
שימוש בגופו של הכלי, אך לא לצורך מקומו. ותיירו ותיירו דבר
שמלאכתו להיתר, אף לצורך מקומו – להשתמש במקום שהכלי
מונח. ותיירו ותיירו אפילו דבר שמלאכתו לאיסור, אמנם כלי זה,
רק לצורך שימוש בגופו אין – כן, התיירו לטלטלו, אבל לצורך
מקומו לא. ואף אחר היתרים אלו, עדיין החמירו ואמרו שכלי
הניטל בידו אחת אין – כן, מותר לטלטלו, אבל כלי גדול שמפני
כובדו אינו ניטל אלא בשתי ידיו, לא הותר. עד שאמרו לבסוף, כל
הכלים הללו, ניטלין בשבת ואפילו הניטלים בשתי ידים, חוץ
ממסר הגדול ויתר של מחרשה שאסורים בין לצורך גופו ובין לצורך
מקומו.

רבא מקשה על אביי: אמר ליה רבא לאביי, מכין ש'התיירו'
קתני בברייתא בהיתר הראשון, והיינו שהתירו לצורך השבת, אם כן,
מה לי אם הוא לצורך גופו ומה לי אם הוא לצורך מקומו, הרי אף
צורך מקומו הוא צורך שבת כצורך גופו, וודאי שאף הוא היה בכלל
היתר זה. וכיצד אמרת שההיתר הראשון היה רק לצורך גופו ולא
לצורך מקומו.

רבא מבאר את ההיתרים שבברייתא באופן אחר: אלא אמר רבא,
כך מתפרשת הברייתא, בתחילה התיירו דבר שמלאכתו להיתר, בין
לצורך גופו ובין לצורך מקומו. ותיירו ותיירו טלטולו מחמת לצל
שזה צורך הכלי, שלא ינזק מהחמה, אף שאין בטלטולו צורך
לתשמיש האדם. ותיירו ותיירו אפילו דבר שמלאכתו לאיסור,
אמנם כלי זה, רק לצורך גופו ולצורך מקומו אין – כן, אבל מחמת
לצל לא הותר. ואף אחר היתרים אלו, עדיין החמירו ואמרו שכלי
הניטל באדם אחד אין – כן, אבל כלי גדול שמפני כובדו אינו ניטל
אלא בשני בני אדם, לא הותר. עד שאמרו לבסוף כל הכלים ניטלין
בשבת, אפילו הניטלים בשני בני אדם, ומכל מקום ההיתר הוא רק
כמבואר, כלי שמלאכתו להיתר אפילו מחמה לצל, ושמלאכתו
לאיסור רק לצורך גופו או מקומו.

אפיקמיון – אין שותים משקים הגורמים הקאה, בשבת, ומדובר
באופן שאינו לרפואה, אלא להריק מעיו שיוכל לאכול ולשתות
הרבה, ומכל מקום אסור, שמתקן הגוף בזה, ומוכח שיש איסור
בתיקון הגוף בשבת, והוא הדין לתיקון וסידור אברי התינוק. דוחה
הגמרא את הראיה: ורב ששת ישיב שאין להוכיח משם, דהתם,
באפיקטיון, לא אורחיה – אין דרכו של אדם בכך, ולכן נידון הדבר
כתיקון הגוף ואסור, אבל הלא בסידור אברי התינוק, אורחיה – דרכו
בכך, והרי זה כמאכילו ומשקהו, ואינו נידון כתיקון הגוף.
רב ששת מביא מקור לדבריו: אמר רב ששת, מנא אמרינא לה שאין
איסור בסידור אברי התינוק, דתנן במשנתנו (לעיל קכב), מחמת של ד'
מותר ליטלה, ליפול בה את הקוץ, הרי שמותר להוציא קוץ בשבת,
ומוכח שלא אסרו תיקון הגוף במקום שאין בו משום רפואה, והוא
הדין לסידור אברי התינוק. דוחה הגמרא את הראיה: ורב נחמן ישיב
שאין להוכיח משם להיתר, דהתם, בקוץ, פקיד – אין הקוץ מחובר
אל הגוף אלא רק מונח ומופקד בו, ואין בתחיבתו בבשר קלקול בגוף
עצמו, ולכן אין נטילתו נחשבת תיקון לגוף. אבל הלא בסידור אברי
התינוק, לא פקיד – האיברים אינם מונחים בלבד בגוף, אלא הם חלק
ממנו, ובסידורם הרי הוא מתקן הגוף, ואסור שדומה למלאכה.

משנה

המשנה מבארת היתר טלטול קנה של זיתים, ואגב כך מבארת
בתחילה דינו לענין טומאה: קנה של זיתים המשמש להיפוך הזיתים
הצבורים במעטן ו-מין כלי, לבדוק אם הם כבר בשלים וראויים
לסחיטת השמן, אם יש קשר ו-פקק בתוך חללו סמוך לראשו, מקבל
טומאה, שכלי הוא מפני שעב בראשו קצת. ואם לאו, אין מקבל
טומאה, שאינו דומה לכלי. ובגמרא יתבאר עוד מדוע הקשר
מחשיבו לכלי. אבל לענין שבת, בין כך ובין כך – בין שיש קשר
בראשו ובין שאין בו, ניטל בשבת, שהרי עומד לתשמיש להפיכת
הזיתים, ושם כלי עליו.

נמרא

הגמרא מבררת טעם המשנה בדן טומאה. מקשה הגמרא: אמאי
כשיש קשר בראשו מקבל טומאה, הרי אף שהקשר ערשהו כלי, מכל
מקום 'פשוטי כלי עץ' הוא, שהם כלים שאין להם בית קיבול,
ופשוטי כלי עץ אינן מקבלין טומאה. ואפילו אם הקנה חלול, ונוצר
בו בית קיבול על ידי הקשר שותתו מבפנים, מכל מקום הרי חללו
אינו עומד לקבל כלום, ועדיין דינו כפשוטי כלי עץ. אגב שנוצר דין
'פשוטי כלי עץ', מסיימת הגמרא ומבארת: מאי טעמא שפשוטי כלי
עץ אינם מקבלים טומאה, מפני שלקבלת טומאה בכלי עץ, דומיא
דשק פנינ – צריך שיהיה דומה לשק שיש לו בית קיבול, לפי שהקיש
הכתוב כלי עץ לשק לענין טומאה. ומכל מקום קשה, מדוע קנה של
זיתים שיש בראשו קשר מקבל טומאה.

מתרצת הגמרא: תנא משמיה דרבי נחמיה, בשעה שמתהפך בותים
הופכו באופן שקצה הקנה שהיפך בותים יהיה מול עיניו, ורואה בו
– בחלל שבראשו, שעל ידי הקשר הפוקק אותו, משתתיר מהשמן
בחלל שבראשו, ובודק במראה השמן אם הזיתים כבר ראויים
לסחיטת שמנם. ונמצא שיש לו בית קיבול המשמש לקבלה, ולכן
הוא מקבל טומאה. אך כשאין קשר בראשו, לא ניתן לבדוק בו השמן,
שהרי כולו חלל ואין לו בית קיבול, והרי הוא פשוטי כלי עץ ואינו
מקבל טומאה.

אמנם לענין שבת, בין שיש קשר בראשו ובין שאין לו, הרי כלי
תשמיש הוא, להיפוך הזיתים, ומותר בטלטול.

משנה

המשנה מביאה איסור טלטול בכלים שמקפיד עליהם: רבי יוסי
אומר, כל הכלים ניטלין בשבת, חוץ מן המסר ו-מסור הגדול

1 אב"י מקשה לרבא שהתיר טלטול כלי שמלאכתו לאיסור לצורך
 2 מקומו: **אִיתִיבִיהּ אַבְיִי** לרבא, שנינו בברייתא, **מְדוּכָה** – כלי גדול
 3 לכתישת שום, ומלאכתו לאיסור, **אִם יֵשׁ בָּהּ שׁוּם, מְטַלְטְלִין אוֹתָהּ**
 4 **אֲגַב הַשּׁוּם, וְאִם לֹא אֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָהּ.** הרי שנאסר טלטול כלי
 5 שמלאכתו לאיסור, ולדברי יתפרש האיסור בצורך מקומו, אבל
 6 לדבריו הרי מותר לטלטל לצורך מקומו, ומדוע אסרה הברייתא.
 7 מתרץ רבא: **הָבָא בְּמַאי עֲסָקִינָן,** בטלטול **מִחֲמָה לְצַל,** והוא שאסרה
 8 הברייתא, שאף לשיטתי אסור לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור מחמה
 9 לצל.
 10 אב"י מוסיף להקשות על רבא: **אִיתִיבִיהּ אַבְיִי** לרבא, שנינו בברייתא
 11 לגבי מחלוקת בית שמאי ובית הלל במשנה (ביצה יא.), אם מותר
 12 לטלטל עלי ביום טוב לקצב עליו בשר, ו**שְׁוִיין שְׁאֵם** כבר **קָצַב עָלָיו**
 13 **בְּשָׂר** ושוב אין בו צורך יום טוב, **שְׁאֵסוּר לְטַלְטְלוֹ.** ומוכח, שכלי
 14 שמלאכתו לאיסור אסור לטלטלו לצורך מקומו, ולא כדבריו. מתרץ
 15 רבא, **הָבָא נְמִי בְּבֵרִיתָא זו,** כוונתה לאסור טלטול **מִחֲמָה לְצַל**
 16 האסור אף לשיטתי, אבל לצורך מקומו מותר.
 17 הגמרא שבה לעסוק בדברי הברייתא שבראשונה היו כל הכלים
 18 אסורים: **אָמַר רַבִּי חֲנִינָא,** מה ששנינו שבתחילה היו כל הכלים
 19 אסורים בטלטול, **בְּיָמֵי נַחֲמִיָּה בֶן חַכְלֵיָה נִשְׁנִית מִשְׁנָה זו,** שבני דורו
 20 היו מקילים באיסור שבת. **דִּבְתֵּיב לגבי נחמיה,** שכשחזר לירושלים
 21 אחר ששהה בבבל אמר (נחמיה יג טו), **'בְּיָמַי הָהֵמָּה רָאִיתִי בִיהוּדָה**
 22 **דְּרָכִים גָּתוֹת בְּשַׁבָּת, וּמְבִיאִים הָעָרִימוֹת וְעַמָּסִים עַל הַחֲמָרִים, וְאֵף**

23 **יַיִן עֲנָבִים וְתַאנִּים וְכָל מִשְׁא, וּמְבִיאִים יְרוּשָׁלַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת' וגו', ולכן**
 24 **הוצרכו לגודרם בגזירה זו.**
 25 הגמרא ממשיכה לעסוק בגזירת כלים: **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,** המשניות
 26 והברייתא השנויות בדיני קִנְיָן, ו**מְקָלוֹת, גְּלוּסְטָרָא, וּמְדוּכָה, בּוּלָן**
 27 **קוֹדֵם הַתָּרַת טלטול בְּלִים לצורך גופם נִשְׁנִי,** אבל אחר שהתירו, אף
 28 הם מותרים.
 29 מבארת הגמרא: משנת קִנְיָן מה היא, **דִּתְנִן** בענין סידור מערכת לחם
 30 הפנים במקדש מידי שבת (מנחות צו.), **לֹא סִידוּר הַקִּנְיָן** שהיו נותנים בין
 31 חלה לחלה, **וְלֹא נְטִילָתָן** מבין החלות הישנות שמסלקים בשבת,
 32 **דּוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת,** אלא כבר מערב שבת היה נוטל הקנים, ובשבת
 33 מסלק חלות הישנות ומניח את החדשות בלא קנים ביניהן, ורק
 34 במוצאי שבת היה נותן ביניהן את הקנים. והרי קנים אלו מלאכתם
 35 להיתר, וכבר בהיתר הראשון הותר טלטולם לצורך גופם, ואם כן אין
 36 בטלטולם איסור שבת. אלא על כרחך שמשנה זו נשנתה קודם
 37 ההיתר.
 38 ממשיכה הגמרא ומבארת: **מְקָלוֹת, דִּתְנִן** בענין הפשטת קרבן פסח
 39 (פסחים סד.), **מְקָלוֹת דִּקְיָן חֲלָקִין הָיוּ שֵׁם בעזרה,** בערב פסח שחל
 40 בחול, ו**מְנִיחוּ [את המקל] עַל פְּתִיפוֹ וְעַל פֶּתֶף חֲבִירוֹ, וְתוֹלָה עָלָיו**
 41 **את הקרבן, וְכך מַפְשִׁיט את עורו.** (אמר) **רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲרַבְעָה עָשָׂר**
 42 **בניסן שָׁחַל לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת,** אינו משתמש במקל לפי שאסור לטלטלו,
 43 אלא **מְנִיחַ**